

Belevingsloop

Leesassistent.be

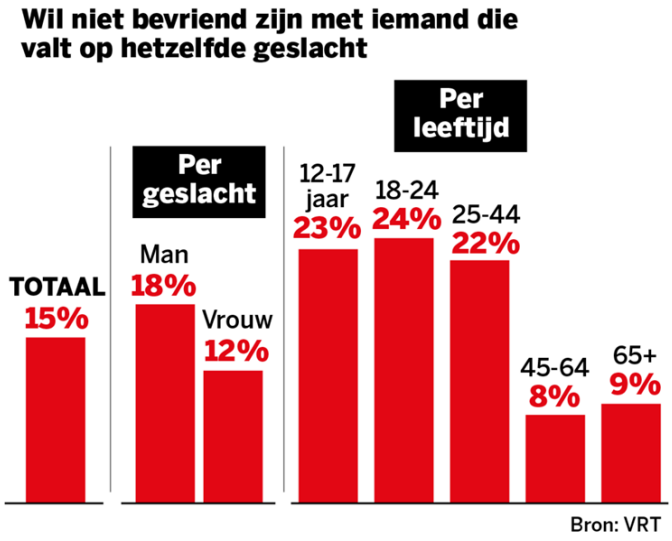
Bron: Het Nieuwsblad, 20 mei 2026
Tekst: Kim Clemens

1 op de 3 wil geen trans persoon als vriend: waarom jongeren zoveel conservatiever zijn dan vorige generaties

Een op de drie jongeren wil geen trans persoon als vriend of vriendin. Opvallend: bij de 45-plussers is dat maar 14 procent. Waarom is de jeugd van tegenwoordig zoveel conservatiever? “Het verzet tegen alles wat met gender te maken heeft, wordt mee aangestookt.”

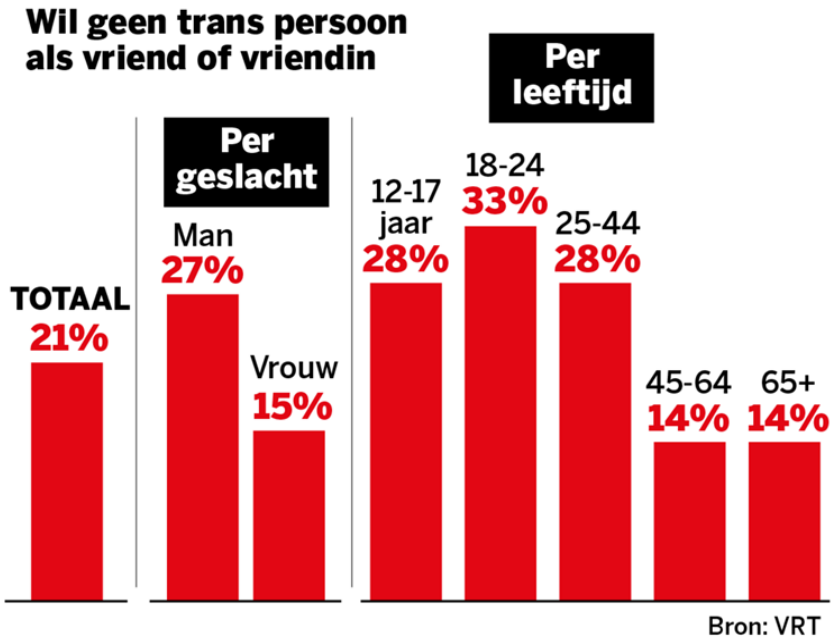


De resultaten van de Foto van Vlaanderen, een jaarlijkse maatschappelijke bevraging in opdracht van VRT, zijn veelzeggend. Vooral jongeren tonen zich opvallend traditioneel in hun denkbeelden. Zo wil 33 procent van de 18- tot 24-jarigen geen trans persoon als vriend of vriendin. Bij de groep ouder dan 45 jaar is dat maar 14 procent. Ze staan ook weigerachtig tegenover medische ingrepen: alweer vindt een op de drie jongeren dat er een verbod op geslachtsoperaties moet komen. Vooral mannen (30 procent) zijn daarvan overtuigd; slechts 19 procent van de vrouwen is te vinden voor zo'n verbod.





Jongeren laten zich ook negatiever uit tegenover homoseksualiteit. Liefst een op de vier 18- tot 24-jarigen wil niet bevriend zijn met iemand die valt op hetzelfde geslacht. Bij de 45-plussers is dat maar 8 procent. Ook de jaarlijkse Pride-optochten liggen onder vuur. Een op de vijf Vlamingen vindt die “niet oké”; een cijfer dat bij jongeren oploopt tot een op de drie. Het conservatieve gedachtegoed gaat ook over meer dan alleen gender of geaardheid: slechts de helft van de jongeren zien mannen en vrouwen als kostwinners binnen het gezin. Voor 13 procent is dat alleen de taak van mannen. Opvallend: slechts 3 procent van de 65-plussers is het daarmee eens.



Conservatiever dan babyboomers

De cijfers bevestigen eerder onderzoek: Gen Z toont zich traditioneler dan de babyboomers. “Vroeger waren jongeren typisch progressiever dan ouderen”, zegt professor mediastudies Alexander Dhoest (UAntwerpen). “De generatie van 45- tot 64-jarigen is opgegroeid in een periode van groeiende holebi-acceptatie. Maar als die jongeren nu al conservatiever zijn, dan gaat dat met ouder worden misschien nog toenemen. Dat kan de maatschappelijke aanvaarding van holebi’s in de toekomst in het gedrang brengen. Dat is verontrustend.”

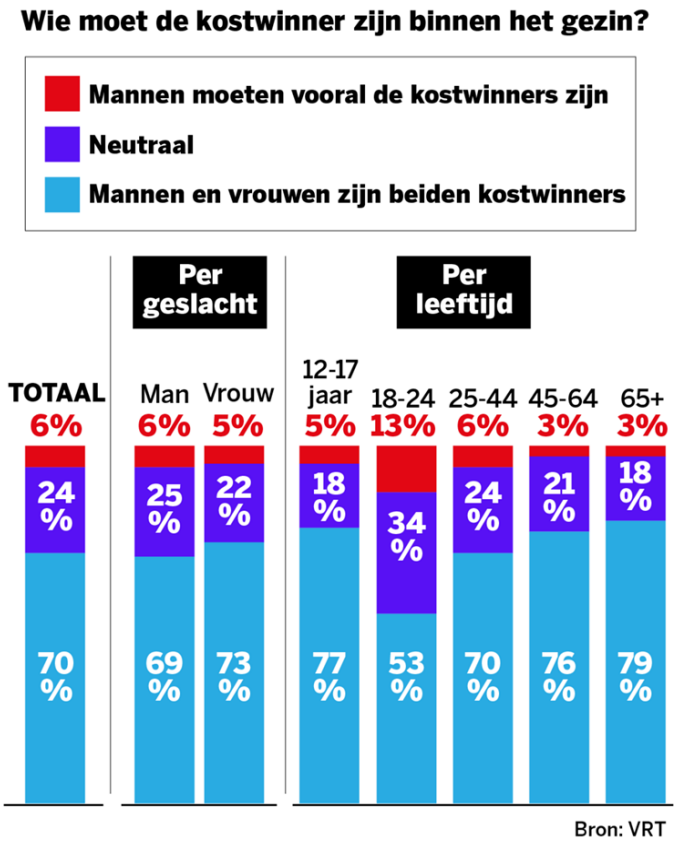
Al waren we vroeger misschien ook minder tolerant dan we soms denken. “In België hadden we de illusie van brede aanvaarding”, zegt Dhoest. Wettelijk gezien toonde ons land zich breeddenkend en vooruitstrevend. “Maar de sociale aanvaarding is altijd minder diepgaand geweest dan de wettelijke. De vraag rond vriendschap toont dat goed aan: de meeste mensen gaan akkoord dat trans personen er mogen zijn, maar als het dichterbij komt, als het gaat over een vriend of vriendin, dan reageert men terughoudender. Recent lijkt het meer sociaal aanvaard geworden om daarvoor uit te komen.”

Dat traditionele denkbeelden nu meer mainstream zijn, ligt aan verschillende factoren. Dikwijls wordt er dan gewezen naar de manosphere – het vrouwonvriendelijke stuk internet waarin mannen gezien worden als sterke kostwinners en vrouwen als onderdanige, zorgzame types. Maar het gaat breder dan dat, zegt Dhoest. “Zeker het verzet tegen trans personen kadert in een beweging die in België maatschappelijk nog niet zo zichtbaar is, maar internationaal wel heel actief is, zeker in de VS en het Verenigd Koninkrijk.”

Algoritme

“De anti-genderbeweging verzet zich tegen het idee dat gender deels sociaal bepaald is, en brengt de boodschap dat mannen en vrouwen van nature sterk verschillen. Online wordt die boodschap niet alleen in de manosphere verspreid. Soms speelt religie een rol, soms komt het uit rechts-politieke hoek. Uit mijn eigen onderzoek zag ik dat jongeren heel snel bij die Engelstalige content terechtkomen. En als je er één keer aandacht aan besteedt, krijg je door het algoritme nog veel meer gelijkaardige boodschappen te zien, en ga je die als normaal beschouwen.”

Het past in een brede cultuuroorlog, zegt Dhoest. “Eén die bij ons niet zo extreem speelt, maar die wel doorsijpelt. Het



debat rond trans personen wordt bijvoorbeeld bewust aangestookt. Over operaties is er paniekzaaierij, terwijl de zorg hier bij ons er net heel voorzichtig mee omgaat. Het is op het randje van propaganda."

Vraag is waarom jongens er vatbaarder voor blijken dan meisjes. Daarvoor moet je eerst kijken naar de grote maatschappelijke veranderingen van de laatste jaren, zegt onderzoekster Lise Rosquin (KU Leuven). "Gelijke rechten voor vrouwen, gelijke rechten voor lgbtq: dat zet de positie onder druk van mannen, die decennialang een dominante sociale positie hebben ingenomen."

Onzekerheid

"Zowel in het onderwijs als op de arbeidsmarkt krijgen mannen het moeilijker. Dat kan leiden tot frustratie en onzekerheid, en van die emoties maken online bewegingen gebruik", zegt Rosquin. Dat vooral trans mensen het moeten ontgelden, kadert in diezelfde onzekerheid. "In tijden van grote verandering en onzekerheid, zijn mensen op zoek naar duidelijke antwoorden, naar duidelijke rolverdelingen. Trans personen dagen dat idee uit."

Heeft het ook te maken met origine en culturele achtergrond? "Religiositeit speelt een rol", zegt Dhoest. "Maar het gaat zeker niet alleen om etnisch-culturele achtergrond. In welke context jongeren opgroeien, heeft bij iedereen een invloed. Je familie en je omgeving, maar ook over je peers, de leeftijdsgenoten. Eén van mijn onderzoekers heeft daarover gesproken met kinderen. Als die van elkaar horen dat gay gezien wordt als scheldwoord, en dat stoer zijn heel belangrijk is, dan heeft dat impact. Dat kan een conclusie zijn uit bevragingen zoals deze: dat scholen moeten blijven proberen om meer openheid of inzicht te tonen. Dat is een plek bij uitstek waar het groepseffect versterkend kan zijn voor bepaalde denkbeelden."